

**МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ, ТОРГІВЛІ
ТА СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ
(Мінекономіки)**

вул. М. Грушевського 12/2, м. Київ, 01008 тел. (044)200-47-53, факс (044)253-63-71
E-mail: meconomy@me.gov.ua, <http://www.me.gov.ua>, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____

На № _____ від _____

**Голові Верховної Ради України
Разумкову Д. О.**

*Щодо торгівлі глюкозою та
сиропами з глюкози з РФ*

Шановний Дмитре Олександровичу!

На виконання доручення Прем'єр-міністра України Олексія Гончарука від 28.11.2019 № 41632/1/1-19 до Вашого листа від 15.11.2019 № 11/10-784 та на Ваш лист на адресу Мінекономіки від 15.11.2019 № 11/10-785 Мінекономіки опрацювало депутатські запити народного депутата України Гнатенка В. С. від 12.11.2019 № 1211/40/Г-19 та № 1211/41/Г-19 (відповідно) до листа ТОВ "Кондитерська фабрика "Дружківська" від 12.11.2019 № 837-19 стосовно господарського та фінансового становища цього підприємства та з приводу порушених питань повідомляє.

Згідно з постановою Уряду Російської Федерації від 07.08.2014 № 778 "Про заходи щодо реалізації указів Президента Російської Федерації від 6 серпня 2014 р. № 560, від 24 червня 2015 р. № 320, від 29 червня 2016 р. № 305, від 30 червня 2017 р. № 293 та від 12 липня 2018 р. № 420, від 24 червня 2019 р. № 293" з 01.01.2016 заборонено ввезення сільськогосподарської продукції, сировини та продовольства до Російської Федерації, зокрема, з України (постановою Уряду Російської Федерації від 25.06.2019 № 806 термін дії заборони на ввезення в Російську Федерацію (далі – РФ) такої продукції, країною походження якої є, зокрема, Україна, продовжено до 31 грудня 2020 року).

Постановою Верховної Ради України від 27.01.2015 № 129-VIII затверджено Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї НАТО, Парламентської Асамблеї ОБСЄ,

ДОКУМЕНТ СЕД Мінекономіки АСКОД

Сертифікат 20B4E4ED0D30998C04000000246B2C00680C7900

Підписувач Милованов Тимофій Сергійович

Дійсний з 04.09.2019 0:00 по 04.09.2021 0:00

Мінекономіки

4103-05/56215-02 від 24.12.2019

Парламентської Асамблеї ГУАМ, національних парламентів держав світу про визнання РФ державою-агресором.

Статтею 29 Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність” (далі – Закон) передбачено, що у разі якщо інші держави, митні союзи або економічні угруповання обмежують реалізацію законних прав та інтересів суб’єктів зовнішньоекономічної діяльності України, у відповідь на такі дії можуть застосовуватися адекватні заходи.

Частиною одинадцятою статті 29 Закону визначено, що у разі якщо дискримінаційні та/або недружні дії щодо України застосовуються державою, визнаною Верховною Радою України державою-агресором та/або державою-окупантом, заходи у відповідь, зокрема, заборона на торгівлю (повна або часткова) можуть застосовуватися за рішенням Кабінету Міністрів України.

У зв’язку із введенням Урядом РФ в дію вищезазначеного рішення та відповідно до частини одинадцятої статті 29 Закону України “Про зовнішньоекономічну діяльність” Урядом України було прийнято постанову від 30.12.2015 № 1147 “Про заборону ввезення на митну територію України товарів, що походять з Російської Федерації” (далі – постанова № 1147).

Товари, включені до Переліку товарів, заборонених до ввезення на митну територію України, що походять з Російської Федерації, затверджених постановою № 1147 (далі – Перелік), визначаються Урядом України на підставі фінансово-економічних, макроекономічних обґрунтувань, що надходять від центральних органів виконавчої влади, асоціацій, об’єднань, підприємств різних галузей економіки, та з урахуванням впливу такої заборони на інтереси споживачів, виробників цих товарів та інших заінтересованих сторін.

Під час опрацювання пропозицій з розширення Переліку Мінекономіки здійснюється аналіз обсягу імпорту відповідної та аналогічної продукції з РФ, розглядається можливість заміщення товарів походженням з РФ, необхідних для внутрішнього ринку, за рахунок власного виробництва або товарами походженням з інших країн.

У 2018 році у своїх зверненнях до Мінекономіки Асоціація “Укркондпром” звертала увагу на необхідність врегулювання проблем, пов’язаних з виробництвом в Україні та імпортом з РФ окремих видів крохмале-патокової продукції.

Зокрема, на той час, за результатами аналізу даних Держстату було встановлено, що сумарний імпорт крохмале-патокової продукції з РФ у 2017 році збільшився у порівнянні з 2016 роком більш ніж в три рази у вартісних та у кількісних показниках. Так у 2016 році імпорт крохмале-патокової продукції становив 2,11 тис. тонн вартістю 648,4 тис. дол. США, у 2017 році – 6,76 тис. тонн вартістю 2 228,7 тис. дол. США.

Зазначена тенденція зберігалась також у 2018 році. За січень-вересень 2018 року (період, що передував підготовці Мінекономіки відповідного проекту постанови) обсяги імпорту з РФ такої продукції зросли майже у чотири рази та склали 15,23 тис. тонн вартістю 4 843,9 тис. дол. США. При цьому експорт зазначених видів крохмале-патокової продукції з України до РФ впав у 21 раз з 19,30 тис. тонн за 9 місяців 2017 року до 917,0 тонн за аналогічний період 2018 року (детальні дані Держстату наводяться нижче).

Статистичні дані щодо імпорту в Україну з РФ патокової продукції

Код згідно з УКТ ЗЕД	Найменування	Показник	2016 рік	2017 рік	9 місяців 2017 року	9 місяців 2018 року
1108 12 00 00	Крохмаль кукурудзяний	Кількість (тонн)	987,0	6 003,6	3 224,1	8 918,6
		Вартість (тис. дол. США)	309,2	1 960,0	1 039,6	2 948,9
		Частка в загальному імпорті (%)	49,6	56,2	79,8	94,1
1702 30	Глюкоза та сироп з глюкози без вмісту фруктози або з вмістом менш як 20 мас.% фруктози у сухому стані	Кількість (тонн)	1 118,9	752,2	752,2	6 306,3
		Вартість (тис. дол. США)	339,9	268,7	268,7	1 888,7
		Частка в загальному імпорті (%)	19,4	11,3	15,7	37,1

Мінекономіки також було визначено доцільність заборони імпорту з РФ в Україну глюкози та сиропу з глюкози з вмістом у сухому стані не менш як 20 мас.%, але менш як 50 мас.% фруктози, крім інвертного цукру (за кодом згідно з УКТ ЗЕД 1702 40) з огляду на те, що, незважаючи на відсутність імпорту зазначених продуктів з РФ, у випадку прийняття заборони на ввезення продукції лише за кодом згідно з УКТ ЗЕД 1702 30, виробники РФ мають можливість зробити незначні зміни в технології та почати ввозити глюкозу зі збільшеним відсотком фруктози у продукті.

За інформацією Асоціації “Укркондпром” в Україні виробничі потужності переробки зернових на крохмале-патокову продукцію на сьогодні становлять більше 650 тис. тонн, фактично переробляється – близько 400 тис. тонн.

Так, при загальних виробничих потужностях з виробництва крохмалю в 100 тис. тонн, розмір незадіяних потужностей складає більше 10 тис. тонн. Для виробництва паток та сиропів усіх типів об’єм незадіяних потужностей складає більше 80 тис. тонн при загальних потужностях в 300 тис. тонн. Тобто, крохмале-патокова галузь України має профіцит виробничих потужностей, щоб забезпечити потреби вітчизняного ринку у разі зростання попиту, і

заборона ввезення вищезазначених видів крохмале-патокової продукції з РФ не обумовлює дефіциту в Україні зазначеної продукції.

При цьому конкурентне середовище для національного виробника залишиться, оскільки виробники крохмале-патокової продукції країн ЄС мають лібералізований доступ до українського ринку.

Одночасно можливості збуту української продукції на інші ринки обмежена, зокрема обсягами квот на ринки ЄС, які не дозволяють суттєво збільшувати експорт, а експорт поза межами квот заблокований надвисоким ввізним митом, що становить від 166 до 507 євро за 1 тону товару, тобто від 50% до 200% митної вартості кінцевого продукту. При цьому відповідно до Закону України “Про Митний тариф України” на крохмале-патокову продукцію встановлено ставки ввізного мита 5-10% митної вартості (на крохмаль кукурудзяний за кодом згідно з УКТ ЗЕД 1108 12 00 000 – 10%, на глюкозу та сироп з глюкози за кодом згідно з УКТ ЗЕД 1702 30 та 1702 40 та на мальтодекстрин і мальтодекстриновий сироп за кодом згідно з УКТ ЗЕД 1702 90 50 00 – 5%).

Тому, обмеження доступу російської крохмале-патокової продукції на український ринок необхідне для покращення економічного стану підприємств галузі, оновлення виробничих потужностей та запобігання витисненню української продукції продукцією російського виробництва.

У зв’язку із зазначеним, та з урахуванням звернень Асоціації “Укркондпром” Кабінетом Міністрів України було прийнято постанову Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 № 1154 “Про внесення змін до переліку товарів, заборонених до ввезення на митну територію України, що походять з Російської Федерації” (далі – постанова 1154), якою Перелік доповнено позиціями, зокрема, “1108 12 00 00 – крохмаль кукурудзяний, 1702 30 – глюкоза та сироп з глюкози, без вмісту фруктози або з вмістом менш як 20 мас. % фруктози у сухому стані, 1702 40 – глюкоза та сироп з глюкози, з вмістом у сухому стані не менш як 20 мас. %, але менш як 50 мас. % фруктози, крім інвертного цукру, 1702 90 50 00 – мальтодекстрин і мальтодекстриновий сироп”.

Запровадження заборони на ввезення в Україну крохмале-патокової продукції з РФ завдає додаткового економічного тиску на державу-агресора шляхом погіршення економічного стану російських крохмале-патокових підприємств, що розташовані в географічній близькості до кордону з Україною, призводить до зменшення відрахувань в бюджет РФ та знижує потенціал фінансування військових дій проти України.

Стосовно цінових пропозицій глюкози та сиропу з глюкози за кодами згідно із УКТЗЕД 1702 30 та 1702 40 слід зазначити наступне.

За даними Держстату обсяги експорту глюкози та сиропу з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 30 (з усіх країн) традиційно значно переважають обсяги імпорту (з усіх країн), в тому числі і у торгівлі з РФ. Зокрема, експорт з України до РФ цієї продукції становив від 21,88 тис. тонн (2014 рік) до 8,55 тис. тонн (2017 рік), що значно перевищувало імпорт з РФ до України (від показників у 24,5 рази (у 2014 році) до 11,4 рази (у 2017 році)).

У 2018 році та за 9 місяців 2019 року експорт української глюкози та сиропу з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 30 до РФ не здійснювався. У 2018 році імпорт з РФ становив 6,91 тис. тонн, за 9 місяців 2019 року – 0 тонн (у зв'язку із введенням заборони згідно із постановою 1154).

Слід зазначити, що розрахункова митна вартість 1 тонни глюкози та сиропу з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 30 при експорті з України до РФ також традиційно нижча у порівнянні з розрахунковою митною вартістю 1 тонни цієї продукції при імпорті з РФ до України. Зокрема, у 2013 – 2017 роках експортна вартість становила від 0,4261 до 0,2930 тис. дол. США за 1 тонну, імпортна – від 0,4870 до 0,3572 тис. дол. США за 1 тонну, що свідчить про перевищення імпоротної вартості у торгівлі з РФ над експортною на 14,29% – 21,91%.

Таким чином, профіцит виробництва в Україні глюкози та сиропу з глюкози обумовлював значний експортний потенціал та формування конкурентних цін України у порівнянні з цінами РФ.

Обсяги експорту глюкози та сиропу з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 40 з України до РФ протягом останніх років є незначним, зокрема, починаючи з 2013 року найвищий обсяг експорту відзначався у 2017 році та становив 5,13 тис. тонн. Імпорт глюкози та сиропу з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 40 з РФ в Україну з 2013 року не здійснювався (у 2019 році, як зазначалося вище, імпорт глюкози та сиропу з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 40 з РФ був би можливий у разі не застосування Україною відповідної заборони).

Статистичні дані щодо обсягів експорту та імпорту глюкози та сиропу з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 30 та 1702 40 до/з РФ

Код згідно з УКТЗЕД, найменування	Роки	Показник	Експорт			Імпорт			Коефіцієнт співвідношення обсягів (тонн) експорту до імпорту, рази
			Тис. тонн	Тис. дол. США	Вартість, тис. дол. США/тонна	Тис. тонн	Тис. дол. США	Вартість, тис. дол. США/тонна	
1702 30, глюкоза та сироп з	2013	Всього	31,99	14 509,1	0,4535	5,85	4 470,6	0,7644	5,47
		РФ	19,51	8 315,8	0,4261	2,60	1 264,3	0,4870	7,51
		%	60,99	57,31	-	44,39	28,28	-	-

глюкози, без вмісту фруктози або з вмістом менш як 20 мас. % фруктози в сухому стані	2014	Всього	39,58	15 235,6	0,3849	4,17	3 462,2	0,8307	9,49
		РФ	21,88	7 823,3	0,3575	0,89	393,0	0,4396	24,48
		%	55,29	51,35	-	21,44	11,35	-	-
	2015	Всього	25,40	8 212,2	0,3234	4,60	3 181,1	0,6918	5,52
		РФ	10,05	2 808,7	0,2795	0,63	188,8	0,3012	16,03
		%	39,57	34,20	-	13,63	5,93	-	-
	2016	Всього	29,76	9 818,3	0,3300	5,76	3 191,2	0,5536	5,16
		РФ	16,37	4 898,5	0,2992	1,12	339,3	0,3032	14,63
		%	55,03	49,89	-	19,41	10,63	-	-
	2017	Всього	35,20	12 708,9	0,3610	6,649	3 617,7	0,5440	5,29
		РФ	8,55	2 505,8	0,2930	0,75	268,7	0,3573	11,37
		%	24,29	19,72	-	11,31	7,43	-	-
	2018	Всього	29,90	11 458,5	0,3832	21,04	8 929,6	0,4245	1,42
		РФ	0	0	-	6,91	2 079,9	0,3012	-
		%	0	0	-	32,83	23,29	-	-
	2018 (9 місяців)	Всього	24,98	9 570,7	0,3832	17,01	6 989,5	0,4108	1,46
		РФ	0	0	-	6,31	1 888,7	0,2995	-
		%	0	0	-	37,1	27,0	-	-
	2019 (9 місяців)	Всього	32,73	12 293,0	0,3756	3,84	2 553,7	0,6650	8,52
		РФ	0	0	-	0	0	-	-
		%	0	0	-	-	-	-	-
1702 40, глюкоза та сироп з глюкози, з вмістом у сухому стані не менш як 20 мас. %, але менш як 50 мас. % фруктози, крім інвертного цукру	2013	Всього	0,26	130,5	0,5080	0,02	61,7	3,7590	15,65
		РФ	0,17	81,4	0,4907	0	0	-	-
		%	64,5	62,3	-	-	-	-	-
	2014	Всього	0,60	238,6	0,3970	0,12	369,5	3,0966	5,03
		РФ	0,04	10,4	0,2375	0	0	-	-
		%	7,3	4,4	-	0	0	-	-
	2015	Всього	0,25	96,2	0,3864	0,16	175,5	1,1243	1,59
		РФ	0	0	-	0	0	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-
	2016	Всього	7,99	2572,9	0,3219	0,19	199,6	1,0729	42,96
		РФ	3,57	1096,2	0,3069	0	0	-	-
		%	44,69	42,60	-	-	-	-	-
	2017	Всього	11,11	3539,1	0,3185	0,29	318,7	1,1114	38,75
		РФ	5,13	1313,4	0,2561	0	0	-	-
		%	46,15	37,11	-	-	-	-	-
	2018	Всього	1,35	602,9	0,4458	0,40	414,7	1,0361	3,38
		РФ	0	0	-	0	0	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-
	2018 (9 місяців)	Всього	1,17	515,4	0,4420	0,30	325,6	1,0791	3,86
		РФ	0	0	-	0	0	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-

	2019	Всього	0,50	201,6	0,4036	0,32	298,9	0,9342	1,56
	(9 місяців)	РФ	0	0	-	0	0	-	-
		%	-	-	-	-	-	-	-

Слід також відміти, що в останні роки конкурентним для національних виробників за ціною пропозицією є імпорту глюкози та сиропів з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 30 з Литви.

Так, за даними Держстату з Литви імпортовано глюкози та сиропів з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 30:

у 2016 році – 519,44 тонн загальною вартістю 176,4 дол. США (середня вартість становила 0,3396 тис. дол. США за тонну);

у 2017 році – 811,55 тонн загальною вартістю 289 тис. дол. США (середня вартість становила 0,3561 тис. дол. США за тонну);

у 2018 році – 7,63 тис. тонн загальною вартістю 2,433 млн. дол. США (середня вартість становила 0,3190 тис. дол. США за тонну);

за 9 місяців 2019 року – 334,75 тонн загальною вартістю 98,5 тис. дол. США (середня вартість становила 0,2944 тис. дол. США за тонну).

У 2018 році імпорту патоки з Литви за обсягами поставки та за ціною пропозицією конкурував з імпортом патоки з РФ.

Слід зазначити, що сировиною для виробництва української крохмалепаткової продукції є виключно українська кукурудза, що дозволяє забезпечити стабільний ринок збуту та дохід українським виробникам кукурудзи та у будь-якому разі необхідний рівень виробництва патоки в Україні.

Також відповідно до наданої Асоціацією “Укркондпром” інформації, патоку у виробництві халви, наприклад, можна повністю замінити інвертним сиропом (цукор, гаряча вода, лимонна кислота, сода) або фруктовим-глюкозним сиропом та не закуповувати її у компаній держави-агресора.

Слід також зазначити, що відповідно до експертної думки фахівців асоціації “Укркондпром” заборона імпорту крохмалепатоки з держави-агресора не є причиною негативної динаміки виробництва на українських підприємствах, оскільки падіння обсягів виробництва кондитерських виробів розпочалося ще з 2013 року, зокрема, після початку застосування РФ заборони ввезення кондитерських виробів в РФ та заборони транзиту до традиційних ринків збуту в країни Центральної Азії.

У зв'язку із зазначеним, обсяги виробництва кондитерських виробів в Україні скоротилися майже на 37,1% (з 1181 тис. тонн в 2013 році до

742,5 тис. тонн у 2018 році), обсяги експорту – на 37,6% (з 393,2 тис. тонн до 245,5 тис. тонн).

Тому, можливо, саме ці зазначені вище фактори обумовили зменшення обсягів виробництва та реалізації продукції ТОВ “Кондитерська фабрика “Дружківська” та наявне погіршене фінансове становище цього підприємства, а також багатьох інших українських виробників кондитерської продукції та халви.

При цьому додаткової детальної інформації щодо втрачених ринків збуту продукції підприємством ТОВ “Кондитерська фабрика “Дружківська” не надано.

Одночасно, з відкритих джерел відомо, що обсяги виробництва патоки крохмальної в РФ протягом 3 років зростають, зокрема, у 2018 році було вироблено більше 71 тис. тонн патоки крохмальної. Темпи росту виробництва у лютому 2019 року склали 3,6 %.

Заборона імпорту глюкози та сиропів з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 30 та 1702 40 з РФ була застосована як тимчасовий захід та втрачає чинність згідно із постановою № 1147 1 січня 2021 року або після припинення застосування РФ дискримінаційних та/або недружніх дій щодо України.

Разом з тим, недружні дії з боку РФ продовжують застосовуватися. Так, Уряд РФ своєю постановою від 16.12.2019 № 1685 “Про внесення змін в постанову Уряду Російської Федерації від 29 грудня 2018 року № 1716-83” заборонив ввезення з території України глюкози, фруктози, глюкозо-фруктозних сиропів, мальтодекстрину та сиропів мальтодекстринових.

Беручи до уваги, що постанову № 1147 було прийнято Урядом України як захід у відповідь на недружні дії держави-агресора, вважаємо, що на даний час не є доцільним розгляд питання щодо відміни заборони імпорту з РФ глюкози та сиропів з глюкози за кодом згідно із УКТЗЕД 1702 30 та 1702 40.

З повагою

**Міністр розвитку економіки,
торгівлі та сільського
господарства України**

Тимофій МИЛОВАНОВ